



Źródło: K. Bankowski – Gabałówka, Zakopane.

Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w gminach turystycznych

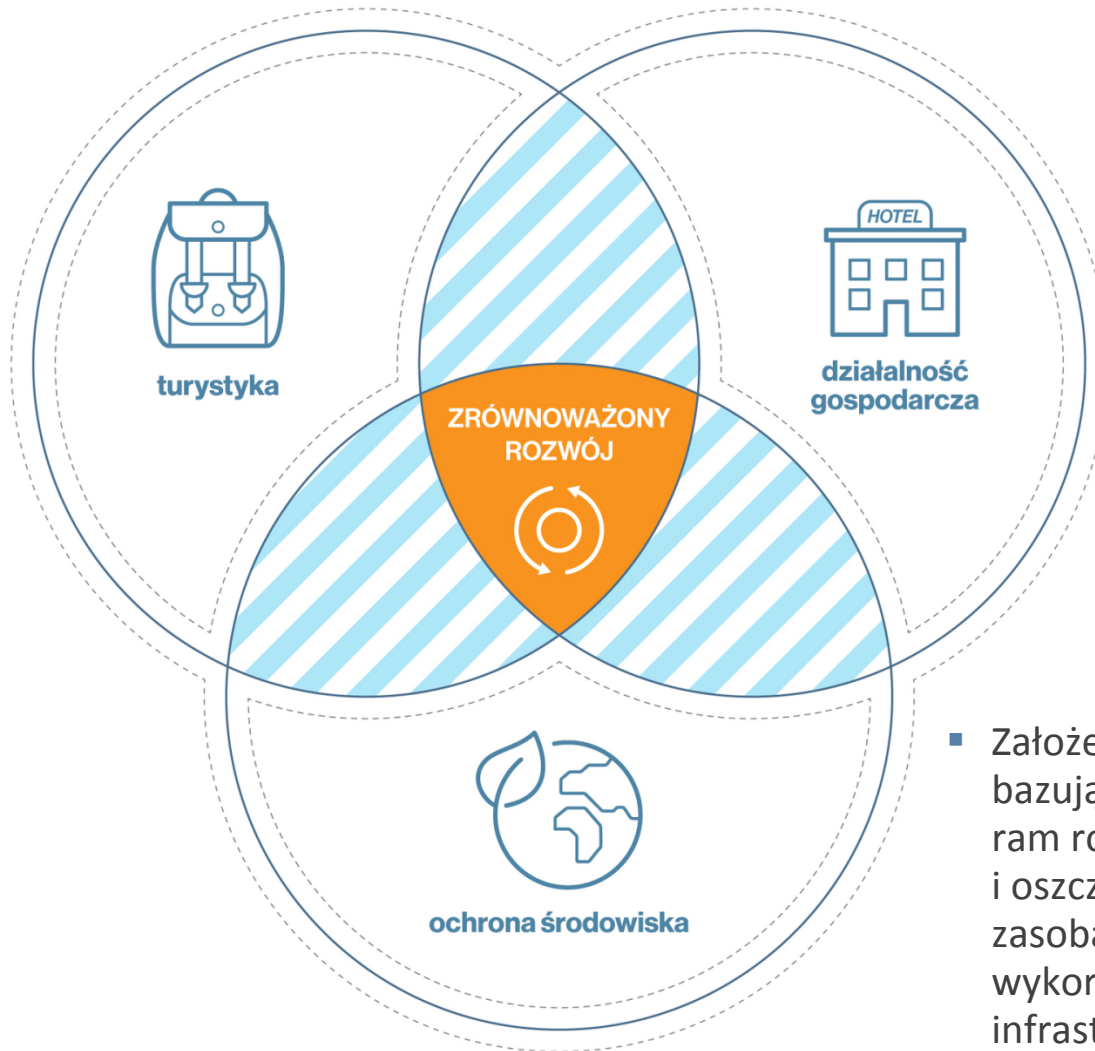
Najwyższa Izba Kontroli

Warszawa, czerwiec 2019 r.

01 Dlaczego podjęliśmy kontrolę?

- W okresie urlopowym w miejscowościach turystycznych przebywa kilkakrotnie więcej turystów niż stałych mieszkańców.
W konsekwencji następuje:
 - okresowy brak wody;
 - znaczące zwiększenie zużycia wody i produkcji ścieków;
 - pogorszenie jakości wody.
- Kontrola podjęta z własnej inicjatywy NIK.

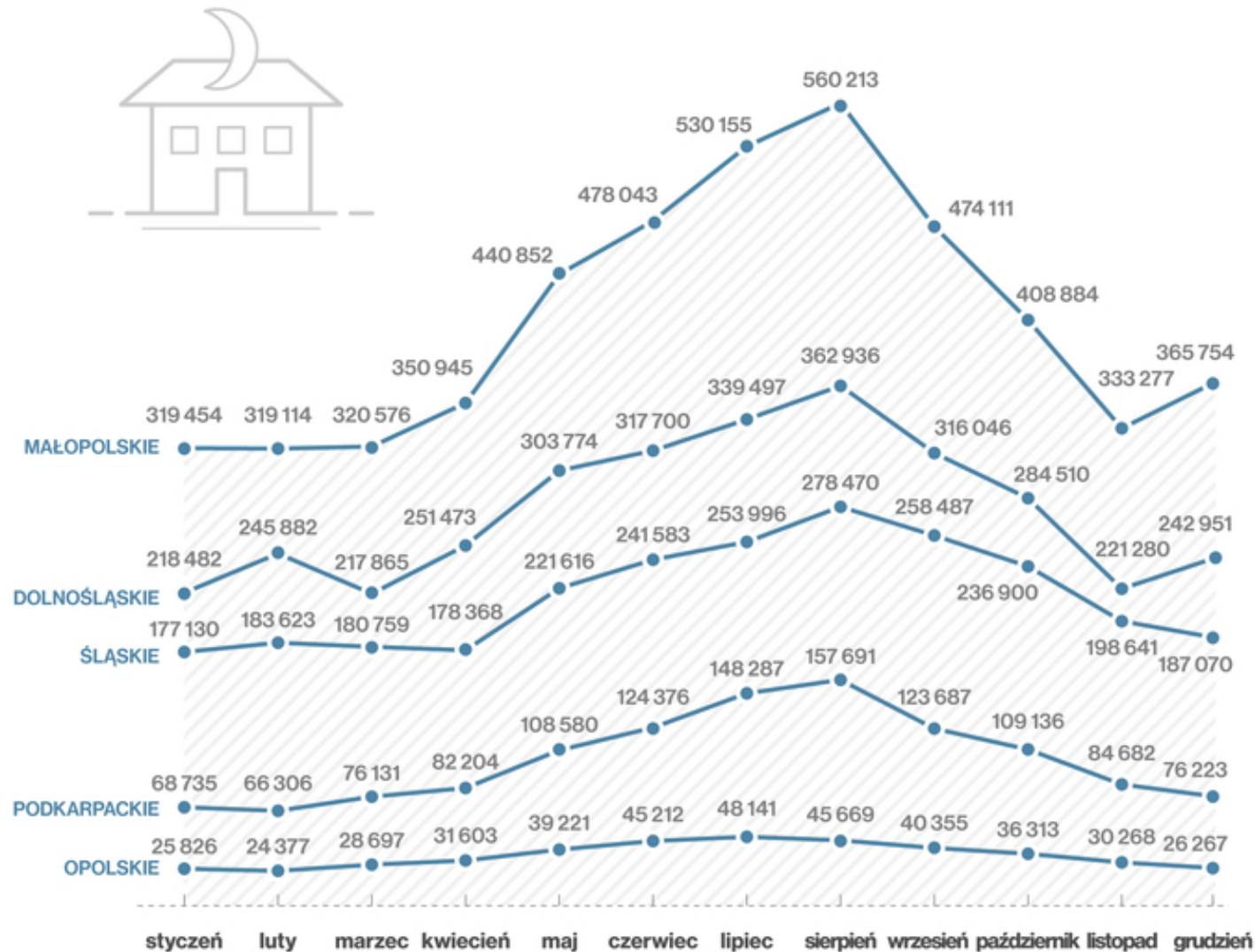
02 Zrównoważony rozwój



- Założenia turystyki zrównoważonej bazują na tworzeniu przyjaznych ram rozwoju turystyki, racjonalnym i oszczędnym gospodarowaniu zasobami oraz optymalnym wykorzystaniu istniejącej infrastruktury turystycznej.

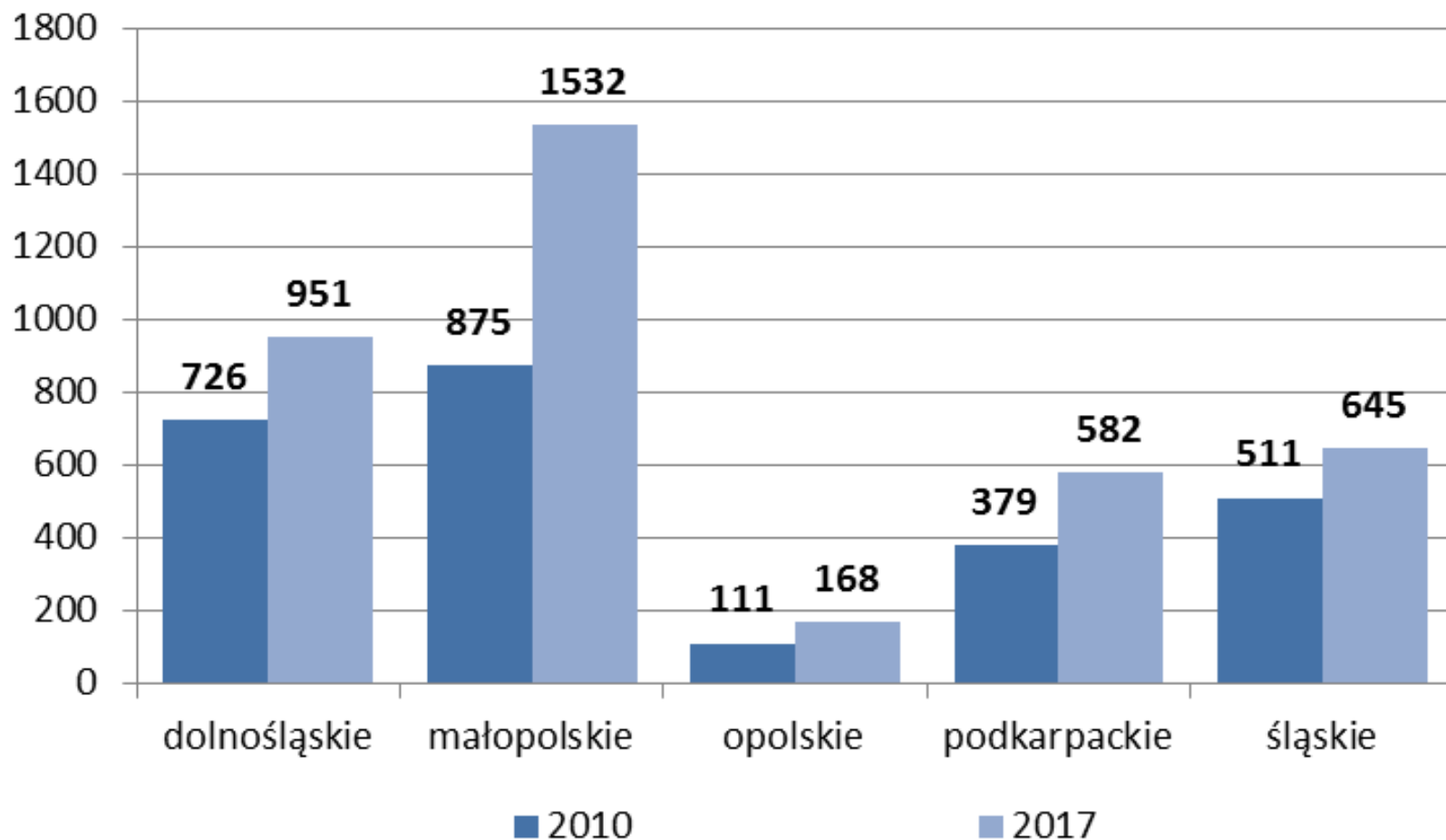
Źródło: Opracowanie własne NIK.

Turyści korzystający w 2017 r. z turystycznych obiektów noclegowych w skontrolowanych województwach



Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych GUS – BDL;
<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> (dostęp: 11.11.2018).

Liczba obiektów turystycznych w latach 2010–2017 w skontrolowanych województwach



Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie danych GUS – BDL.

05 Co kontrolowaliśmy?

Celem kontroli była ocena prawidłowości działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju bazy turystycznej oraz zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

W trakcie kontroli oceniono:

- uwzględnianie w dokumentach planistycznych gminy potrzeb związanych z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej, adekwatnie do rozwoju infrastruktury turystycznej;
- wydawanie decyzji o warunkach zabudowy oraz pozwoleń na budowę dużych obiektów turystycznych;
- monitoring i kontrolę sposobu poboru wody i odprowadzania ścieków przez obiekty posiadające zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków.

06 Kogo kontrolowaliśmy?



- Kontrolą objęto osiem starostw powiatowych i 17 urzędów gmin.

Źródło: Opracowanie własne NIK.

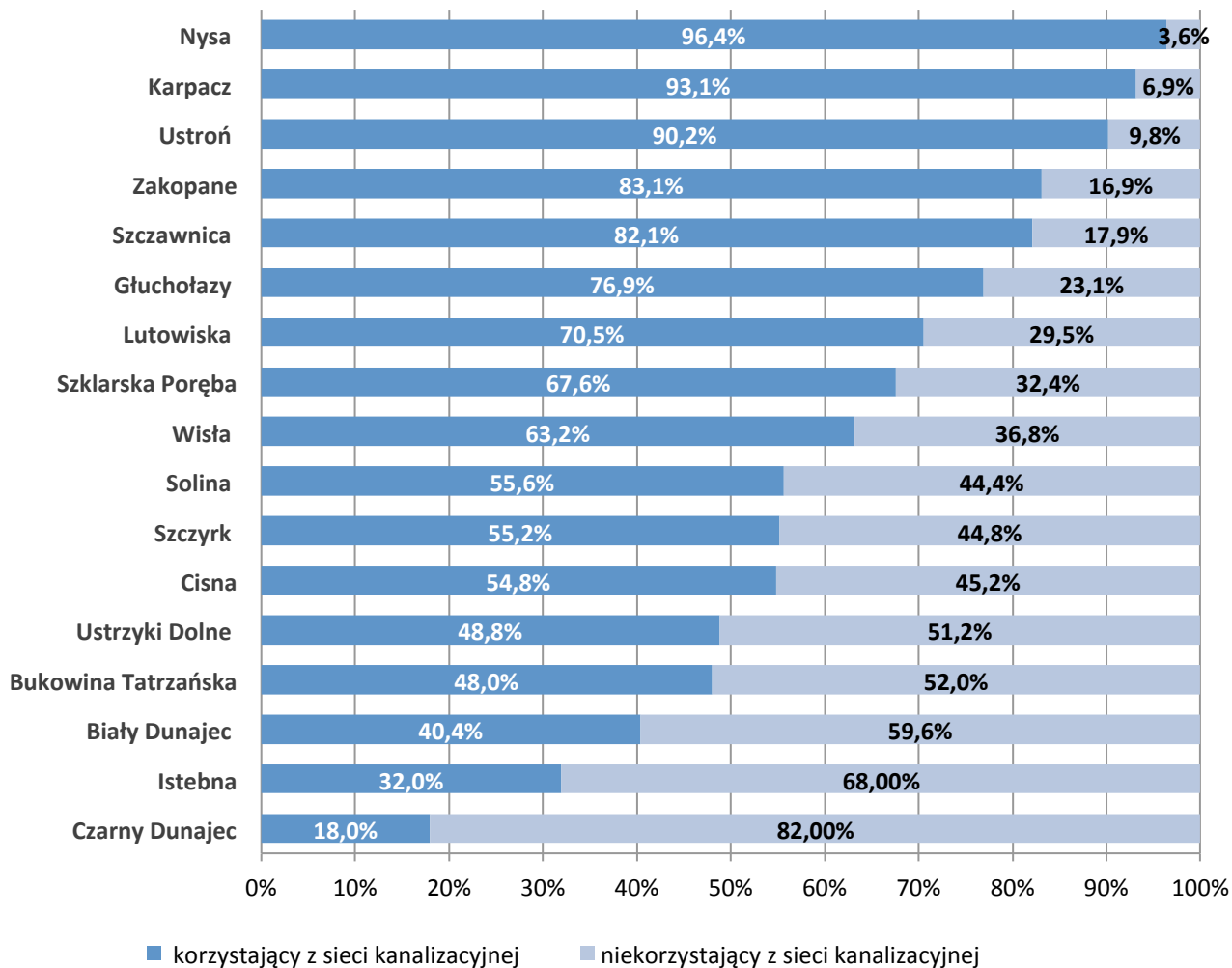
Stwierdzony stan – planowanie rozbudowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej

- Dwie z 17 skontrolowanych gmin nie miały aktualnego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Wszystkie gminy opracowały dokumenty planistyczne zawierające ustalenia w zakresie niezbędnych inwestycji w sieci wodociągowe kanalizacyjne, z uwzględnieniem wpływu turystyki na jakość usług związanych z dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków.
- Ponad połowa skontrolowanych gmin nie uchwaliła wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych, a sześć z 17 gmin nie miała takich planów dla kanalizacji, mimo że sieci te były rozbudowywane i modernizowane.

Stwierdzony stan – rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej

- Niski stopień zwodociągowania i skanalizowania skontrolowanych gmin
- Część skontrolowanych gmin nie realizowała inwestycji wskazanych w dokumentach planistycznych.
- Nie stwierdzono nieprawidłowości w weryfikacji zgodności projektu budowlanego z obowiązującymi przepisami oraz ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy.

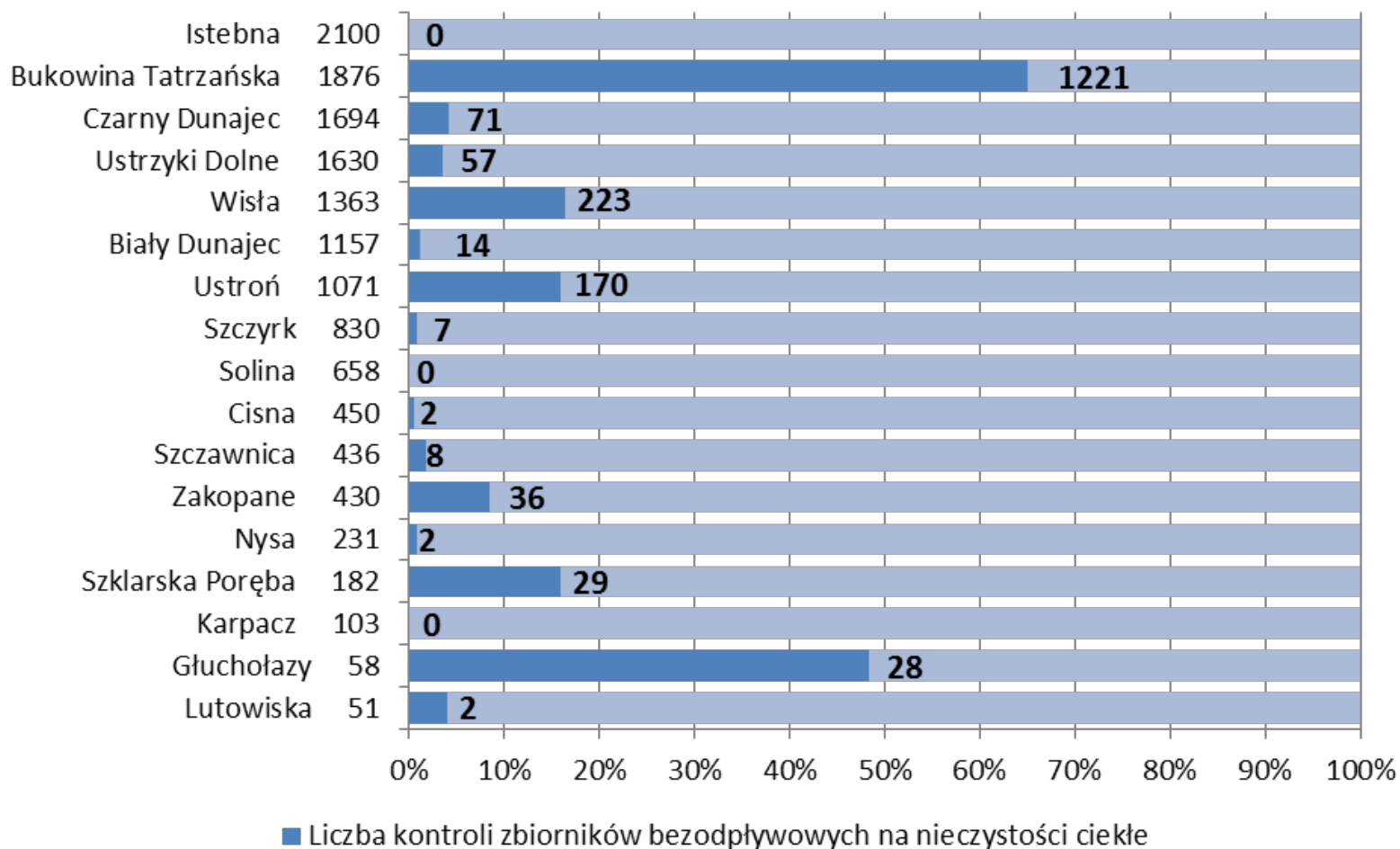
Stwierdzony stan – odsetek osób korzystających w 2017 r. z sieci kanalizacyjnej w skontrolowanych gminach



Stwierdzony stan – kontrola gromadzenia nieczystości ciekłych

- Brak kontroli sposobu gromadzenia i wywozu nieczystości ciekłych.
- W trzech gminach, organy wykonawcze gmin nie informowały mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia, pomimo iż właściwi powiatowi inspektorzy sanitarni wydawali komunikaty o nieprzydatności wody do spożycia przez ludzi.

Stwierdzony stan – liczba kontroli zbiorników bezodpływowych przeprowadzona w 2017 r. w skontrolowanych gminach



Źródło: Opracowanie własne NIK na podstawie wyników kontroli.

Stwierdzony stan – funkcjonowanie oczyszczalni ścieków w okresach wzmożonego ruchu turystycznego

- Przykładowe wyniki kontroli oczyszczalni ścieków przeprowadzonych przez WIOŚ na zlecenie NIK:
 - Oczyszczalnia ścieków w Szklarskiej Porębie nie jest przystosowana do podwyższonego usuwania biogenów, tym samym w okresie wzmożonego ruchu turystycznego może nastąpić pogorszenie jakości odprowadzanych ścieków.
 - Do oczyszczalni ścieków w Mysłakowicach okresowo (głównie w trakcie wakacji, ferii i dni wolnych od pracy) doptywa zwiększona ilość ścieków np. z Karpacza, co powoduje odprowadzanie do potoku Łomnica ścieków niedostatecznie oczyszczonych.

13 Ocena ogólna

Wszystkie skontrolowane gminy planowały rozbudowę infrastruktury wodno-ściekowej, ale zakres prowadzonych inwestycji i modernizacji, ze względu na szczególne natężenie ruchu turystycznego, nie był wystarczający dla zapewnienia ich zrównoważonego rozwoju.

Niedostateczne inwestowanie w rozbudowę i modernizację istniejących sieci oraz brak skutecznego nadzoru nad sposobem odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych utrudnia prawidłowe gospodarowanie zasobami wodnymi i może negatywnie wpływać na jakość dostarczanej wody w miesiącach wzmożonego ruchu turystycznego.

14 Wnioski – Prezes Rady Ministrów

- Przygotowanie zmian przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, polegających na wprowadzeniu zapisów dotyczących kar pieniężnych dla gmin, które nie wykonują obowiązków prowadzenia kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

15 Rekomendacje – wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast

- Czynny udział w kształtowaniu polityki inwestycyjnej związanej z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie gmin. Dotyczy to przede wszystkim uchwalania wieloletnich planów rozwoju oraz modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, zgodnie z potrzebami określonymi w dokumentach planistycznych gminy, a także konsekwentne realizowanie inwestycji uznanych w planach za konieczne.



Źródło: K. Bańkowski – Gubałówka, Zakopane.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Krakowie